

πολιτισμός

Αναδιφώντας το χθες (308)

■ Του ΧΑΡΗ ΣΤΡΑΤΙΑΔΑΚΗ*

Ευγνωμοσύνης και αναγνωρίσεως ένεκεν (1)

Ήταν πριν από τέσσερα και πλέον χρόνια που η μόλις συγκροτημένη τότε Δημοτική Κοινότητα Ρεθύμνου με κάλεσε στην πρώτη της συνεδρίαση στο Δημαρχείο Ρεθύμνης να εισηγηθώ το θέμα της τοποθέτησης αναμνηστικών πλακών στα κτήρια που έζησαν και δημιούργησαν σημαντικό άνθρωποι του Ρεθύμνου. Είχε προηγηθεί άρθρο μου με τον τίτλο «Αγνωμοσύνης ένεκεν», όπου έθιγα το θέμα της μη αναγνώρισης ορειλών και μη ανάδειξης της προσφοράς των ανθρώπων που ξεκίνησαν από τον τόπο μας και ξεπέρασαν κατά πολύ τα όρια του.

Στο άρθρο εκείνο είχα πρωτοδιατυπώσει την πρόταση για τοποθέτηση αναμνηστικών πλακών στα κτήρια που συνδέονται με τους σπουδαίους αυτούς συμπολίτες (ανθρώπους των γραμμάτων και των τεχνών κυρίως). Η καλή μου μαθήτριά Ελευθερία Μιχάλα, πρόεδρος τότε της Επιτροπής, το είχε διαβάσει και μου ζήτησε μια σχετική εισήγηση. Η συνέχεια δυστυχώς ήταν η αναμενόμενη: Το θέμα κρίθηκε ότι ήταν εκτός ημερησίας διατάξεως και παραπέμφθηκε σε μια αόριστη επιτροπή προσωπικότητας, η οποία δεν συγκροτήθηκε ποτέ. Έγινε δηλαδή ότι ακριβώς συνηθίζεται για να μην υπάρξει οποιαδήποτε ενέργεια, κι αυτό όχι με ευθύνη της καλής μας Ελευθερίας: Μεταφέρθηκε στις ελληνικές καλένδες.

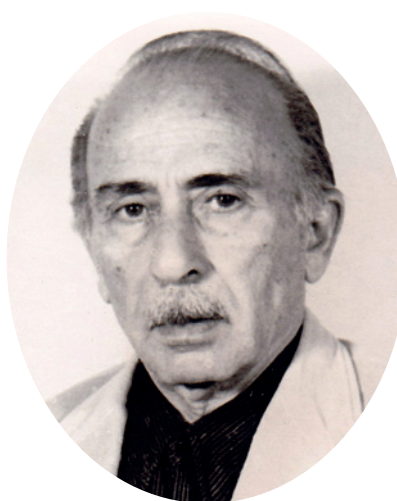
Κι όμως είμαι σίγουρος ότι όλα τα μέλη του θεσμικού οργάνου που με είχε καλέσει έχουν αντικρίσει στις εκδρομές τους στο εξωτερικό αλλά και σε πολλούς ελληνικούς τόπους αναμνηστικές πλάκες, που αναφέρονται σε σημαντικές προσωπικότητες, από πολιτικούς και ανθρώπους της τέχνης μέχρι εκείνους των γραμμάτων και των επαναστάσεων. Όλες οι πόλεις που απέκτησαν τέτοια τέκνα είναι υπερήφανες γι' αυτά και το καταδεικνύουν με πολλούς τρόπους, από ετήσια φεστιβάλ στο όνομά τους μέχρι απλές κι ανέδρες αναμνηστικές πλάκες.

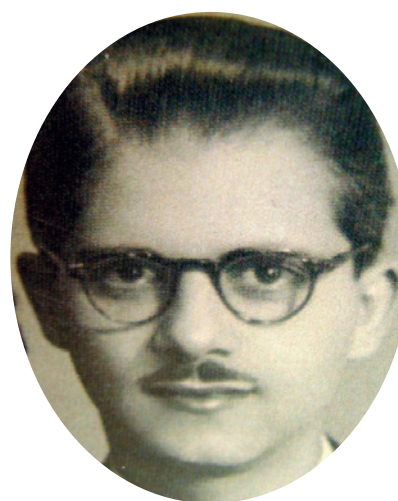
Όντας σίγουρος ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε αμφισβήτηση για την προσφορά τους, ξαναπροτείνω παρακάτω δέκα προσωπικότητες του Ρεθύμνου για την τοποθέτηση σχετικών πλακών. Το κάνω ξανά επειδή μου το υπενθύμισε προ καιρού ο φίλος Γιώργος Φρυγανάκης και μου το ζήτησε ο - επίσης φίλος - Νίκος Δασκαλάκης, προκειμένου να μεταφέρει το αίτημα όπου δει. Το κάνω με την ελπίδα εκείνος να καταφέρει κάτι. Παραθέτω μια σύντομη πρόταση για το περιεχόμενο της κάθε πλάκα.

Εδώ γεννήθηκε ο **Παντελής Πρεβελάκης** (1909-1986), ο σημαντικότερος λογοτέχνης στη νεότερη ιστορία του Ρεθύμνου

Εδώ γεννήθηκε ο **Ανδρέας Νεοδάκης** (1918-2006), λογοτέχνης με έντονους πνευματικούς και κοινωνικούς προβληματισμούς

Εδώ έζησε ο **Γιάννης Δαλέντζας** (1912-1974), επιφανής λογοτέχνης με έντονους κοινωνικούς προβληματισμούς

Εδώ έζησε ο **Γιώργος Καλομενόπουλος** (1897-1963), νομικός, ο αποκαλούμενος και «ποιητής του Ρεθύμνου»

Εδώ γεννήθηκε ο **Εμμανουήλ Τσουδερός** (1882-1956), πρωθυπουργός της Ελλάδας κατά τη Μάχη της Κρήτης (1941) και πρόεδρος της εξόριστης Ελληνικής Κυβέρνησης μέχρι το 1944

Σ' αυτό το κτήριο η **Αμαλία Μανουσάκη-Ζανιδάκη** (1878-1947) εκπαιδεύσε κατά το σύστημα Froebel εκατοντάδες Ρεθεμνιώτπουλα στο σχολείο της με το όνομα «Αθηνά»

Εδώ έζησε ο **Μιχαήλ Πρεβελάκης** (1866-1953), φιλόλογος καθηγητής και ιστορικός γυμνασιάρχης του Ρεθύμνου από το 1909 μέχρι το 1932

Εδώ γεννήθηκε ο **Λεωτέρης Κανακάκης** (1934-1985), διαπρεπής Έλληνας ζωγράφος, που χάθηκε νωρίς

Εδώ έζησε ως παιδί ο **Νίκος Μαμαγκάκης** (1929-2013), μουσικοσυνθέτης που μαθήτευσε στο Μόναχο και υπήρξε ιδιαίτερα παραγωγικός

Εδώ έζησε ο **Πάυλος Βλαστός** (1836-1926), δάσκαλος, ο πρώτος συστηματικός λαογράφος της Κρήτης

Ασφαλώς δεν είναι μόνο αυτοί οι άνθρωποι στους οποίους η πόλη μας οφείλει χάρη. Είναι και οι ευεργετές της, λιγοστοί μεν σε αριθμό αλλά και γι' αυτό τον λόγο σημαντικοί για την ιστορία και εξέλιξη του τόπου. Σ' αυτούς όμως θα αναφερθούμε στις επόμενες «Αναδιφίσεις».

Η Βιβλιοθήκη του Πολιτιστικού Συλλόγου Μέρωνα

Έχω ξαναγράψει για τον Πολιτιστικό Σύλλογο Μέρωνα κι έχω τονίσει την αξία των ετήσιων ημερολογίων του. Είναι ένας από τους λίγους συλλόγους που έχει συνέχεια, με εναλλασσόμενα διοικητικά συμβούλια που δεν κατεδαφίζουν -κατά το σύνθημα- το έργο των προκατόχων τους αλλά το συνεχίζουν με σεβασμό και πολύ κόπο. Έχω συνεργαστεί με κάμποσους από τους προέδρους του, με πρώτο τον αιμνηστο Κωστή Σημαντήρη πριν τριάντα χρόνια και πιο πρόσφατο τον Κωστή Αγγελάκη. Όταν με πληροφορήσαν ότι οργανώνουν δανειστική βιβλιοθήκη έσπευσα να τους δωρίσω κάμποσα από τα κρητολογικού ενδιαφέροντος βιβλία της βιβλιοθήκης μου, όντας σίγουρος ότι πηγαίνουν σε καλά χέρια. Να είστε καλά, Μερωνιανάκια, ν' συνεχίσετε ν' αγαπάτε με πάθος το χωριό σας και να αποτελείτε παράδειγμα εργατικότητας και σύμπνοιας!

Η Αμπαδιά στα καλύτερά της

Προετοιμάζοντας μια ξενάγηση γνωριμίας (συνδυασμένη με εσπερίδα) για την Αμπαδιά, που θα πραγματοποιηθεί τον προσεχή Ιούνιο, είχα τη χαρά να επισκεφθώ την περασμένη Δευτέρα μερικά από τα χωριά της. Ήταν ημέρα εθνικής και θρησκευτικής γιορτής κι όλα παρουσιάζαν την καλύτερη όψη τους. Εκκλησιασμοί, καταθέσεις στεφάνων στα μνημεία, καφενεία ανοιχτά και πολύς κόσμος με τα γιορτινά του, εκεί που τις καθημερινές αγανακτείς να βρεις έναν άνθρωπο να ζητήσει κάποια πληροφορία. Κι όλα αυτά πλαισιωμένα από μια απείραχτη φύση, που έχει περάσει σε πλήρη άνοιξη και άνθηση, αφού το μικροκλίμα της περιοχής είναι εκείνο της νότιας Κρήτης, προηγούμενο κατά δύο και πλέον εβδομάδες του αντίστοιχου της βόρειας. Παρότρυνση στους φίλους αναγνώστες: πάρτε την οικογενεία σας, πάρτε τους φίλους σας κι επισκεφθείτε όποτε μπορέσετε μια περιοχή σχετικά μακρινή μεν αλλά με πλούσια ιστορία και εξίσου συναρπαστική φύση!

* Ο Χάρης Στρατιάδακης είναι Δρ. Παιδαγωγικής-Ιστορικός Ερευνητής-Συγγραφέας strharis@yahoo.gr, 2831055031
 Η ακολουθία άρθρων «Αναδιφώντας το χθες» είναι αναρτημένη στο <https://rethnea.gr/author/xarhis-stratiadakis/>, ενώ τα περισσότερα από τα βιβλία του είναι δωρεάν προσβάσιμα στο <https://civisrethymnisuniversalis.blogspot.com/>.